

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Rok XII.

ŁÓDŹ, WTOREK 19 LISTOPADA 1929 R.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Piotrkowska 106

Nr. 270

DZIŚ Premier Świtalski wygłosi przez radio odczyt „exposé” „O zmianie konstytucji” W czwartek rozpoczną się obrady centro-lewu

ODCZYT PREMIERA

(Własna służba informacyjna „Głosu Polskiego”).

W dniu dzisiejszym o godz. 6 wiecz. dr. Świtalski wygłosi przed mikrofonem w sali Filharmonii odczyt pt. „O zmianie Konstytucji”. Jak już donosiłem odczyt powyższy będzie czemś w rodzaju „exposé” premjera, gdyż tekst odczytu został opracowany przed niedostatą sesją sejmową i miał być na niej wygłoszony jako exposé.

Odczyt transmitowany będzie na wszystkie stacje polskie.

O JAKIE ZMIANY KONSTYTUCJI CHODZI?

Zamieszczony we wczoraj-

szym numerze wywiad z posłem Kościalkowskim o zamierzeniach konstytucyjnych BB żywo jest komentowany przez koła polityczne.

Posel Kościalkowski oświadczył, że istnieją dwa „palące” zagadnienia zmiany obecnej konstytucji, t. zn. obok rozszerzenia władzy p. Prezydenta Rzplitej ograniczenie nietykalności poselskiej. W rzeczywistości wywiad poświęcony jest tylko tej drugiej sprawie i czyni wrażenie, jakgdyby głównym i najważniejszym tematem reformy ustrojowej było — ograniczenie nietykalności poselskiej.

Od dłuższego czasu kursują pogłoski, że wewnątrz sanacji

przygotowuje się „odwrot” konstytucyjny i że zamierzenia w tym kierunku mają być ograniczone do minimalnego programu reformy streszczającego się w 2 punktach: 1) nieznaczne zwiększenia władzy Prez Rzeczypospolitej i 2) ograniczenia nietykalności poselskiej.

Czy tak jest istotnie przekonamy się jutro na odczycie p. premiera Świtalskiego w Filharmonii warszawskiej.

OBRADY CENTRO-LEWU

Posiedzenia zarządów klubów, wchodzących w skład t. zw. centrolewu, rozpoczną się od czwartku 21 bm.

* * *

Dziś w godzinach rannych p. marsz. Piłsudski udał się do gmachu ministerstwa spraw wojskowych, gdzie urzędował do południa, załatwiając sprawy bieżące.

* * *

Po 3-dniowym pobycie w Spale wrócił dziś wieczór do Warszawy p. Prezydent Rzeczypospolitej.

* * *

ODSZKODOWANIA ZA KONFISKATY PISM

Warsz. korespondent „Głosu Polskiego” (S) telefoniuje:

Przed sądem najwyższym w Warszawie odbyły się rozprawy w 8 sprawach przeciwko

redaktorom „Słowa Pomorskiego” Różańskiemu, Madajskiemu i Kumowi, oraz „Głosu Robotnika” Bagińskiemu. Wszystkie wyroki izby karnej w Toruniu były zasądzające z wyjątkiem jednego wyroku, uwalniającego p. Różańskiego.

Sąd najwyższy uchylił skazujące wyroki w 6 sprawach, zatwierdził tylko jeden wyrok, skazujący p. Kumę na 20 zł., zatwierdził również wyrok uwalniający p. Różańskiego.

We wszystkich sprawach, w których zapadły wyroki uwalniające, „Drukarnia Toruńska” wnosi skargi przeciwko skarbowi państwa o odszkodowanie za konfiskaty numerów „Słowa Pomorskiego”.

Zwycięstwo komunistów i hittlerowców w wyborach do rad municypalnych Rzeszy

370 osób rannych w czasie bójek i awantur wyborczych w Berlinie

BERLIN, 18.11. (Tel. wł. „Głosu Polskiego”). Główna zareagowała dość znacznym osłabieniem transakcyj na wiadomość o wynikach wyborów do rad municypalnych.

Jak dotychczas brak dokładnych danych o wyborach, jest jednak rzeczą więcej niż pewną, iż zwycięstwo odniosą żywiły skrajne: komuniści i Hittlerowcy.

Dzienniki demokratyczne stwierdzają, iż mimo sukcesów komunistów i nacjonalistów stan posiadania stronnicstw koalicyjnych nie uległ zmianie. „Vossische Zeitung” stwierdza, iż w Berlinie 30 proc. gło-

sów padło na listy komunist. i nacjonalistyczne.

Socjalistyczny „Der Abend” stwierdza, iż mimo wzmocnionej większości lewicowej praca praktyczna na terenie magistratu Berlina staje się niemożliwą.

Skrajne nacjonalistyczne „Deutsche Zeitung” zapowiada iż dojdzie do morderczej walki między socjalistami i komunistami, co przysporzy sukcesów blokowi narodowemu.

BERLIN, 18.11 (ATU). Wczorajsze wybory do władz municypalnych odbyły się bardzo burzliwie, dowodem czego pozostają pogotowiem ostrem policji

był wydane zarządzenie o pogotowiu wojskowym.

Specjalnie żywą akcję przeprowadzili komuniści agitując wbrew przepisom w samych lokalach wyborczych, co powodowało ciągłe interwencje policji.

W godzinach rannych komuniści urządzili wielką manifestację antynacjonalistyczną przed domem w którym zamieszkiwał zamordowany Liebknecht.

Na wieść o tem, hittlerowcy zorganizowali kontrademonstrację i wywiązała się ogólna walka. Szereg osób odniosło rany. Nawet pałki gumowe policji nie mogły rozpedzić zaciętych partyjników.

Na skutek zarządzenia prezydenta policji przybyła na miejsce straż ogniowa, która hydrantami wody rozpedziła walczących. W wyniku bójek pogotowie berlińskie opatrzyło w ciągu dnia 370 osób.

PARYŻ, 18.11. (ATU). Cała opinia francuska z wielkim zainteresowaniem śledziła wynik wyborów do władz municypalnych Berlina, aczkolwiek polityka komunalna ma mało wspólnego z ogólnymi zagadnieniami polityki zagranicznej to opinia francuska w krótkich artykułach omawiających wy-

nik wyborów zaznacza, iż Francja bardzo wiele wagi przywiązywała do wyborów municypalnych stolicy Niemiec.

Dzienniki zaznaczają, że ogólnie Francja może obecnie przewidywać i odpowiednio wypowiedzieć się co do zajęcia stanowiska wobec Rzeszy. Aczkolwiek referendum ludowe Hugenerga przyniosło zwycięstwo nacjonalistom, to jednakże piszą dzienniki francuskie wybory w Berlinie wskazują na to, że zdrowa myśl pokojowa niemiecka zwycięży.

Mamy nadzieję, że polityka Stressemanna odniosła sukces, i że plebiscyt ogólnopolski-

wy wypadnie na korzyść pokoju a nie naganek nacjonalistycznej.

BERLIN, 18.XI (tel. wł. „Głosu Polskiego”).

W poniedziałek obradował konwent senjorów, opracowując program posiedzeń parlamentu. Pierwsze posiedzenie odbędzie się 27 listopada, 28 znajdzie się na plenum projekt prawa plebiscytowego. Partje rządowe przypuszczają, że projekt ten przejdzie w trzech czytaniach bez przesyłania po komisji.

Sprawa traktatu handlowego z Polską będzie omawiana na nadradach komisji zagr. 26 i 27 bm.

Krwawe demonstracje antysemickie studentów w Pradze

PRAGA, 18.11. Po onegdajszych demonstracjach studentów medycyny na tutejszym uniwersytecie czeskim przeciw napływowi studentów obcego pochodzenia, a studentom żydom w szczególności, doszło dziś do ostrych wystąpień przeciwko żydom na uniwersytecie niemieckim.

Studenci niemieccy siłą wyrzucali studentów żydów z

uczelnii, bijąc ich przytem dotkliwie.

Ze studentami uniwersytetów czeskiego i niemieckiego solidaryzują się studenci politechniki.

W dniu dzisiejszym doszło do całego szeregu bójek i awantur na ulicach miasta. Aresztowano około dwudziestu studentów.

Dwóch żydów ciężko rannych odwieziono do szpitala.

Harriman cofnął ofertę Nacisk opinii publicznej podziałał Rząd zażądał zasadniczych zmian

(Warsz. koresp. „Głosu Polskiego” (S) donosi)

Jak się dowiadujemy ze źródła najzupełniej miarodajnego, przedstawiciel Harrimana wycofał swą ofertę na elektryfikację Polski. Stało się to na skutek stanowiska rządu, który pod naciskiem opinii publicznej, zażądał zmiany istotnych punktów w proponowanej umowie koncesyjnej, na co przedstawiciel interesów Harrimana nie zgodził się.

Samobójstwo premiera

W Bagdadzie, jak już o tem donosiliśmy, popełnił samobójstwo premier Iraku, który w liście do syna skreślił, iż czyn swój spełnia wobec złych stosunków politycznych pomiędzy Anglią i jej kolonią Irakiem.

Z OSTATNIEJ CHWILI

LONDYN. Prasa angielska podała do wiadomości publicznej, iż nowy ambasador sowieckich Sokolnikow nazywa się właściwie Brylant i jest żydem z pochodzenia. Dzienniki wyrażają nadzieje, iż Sokolnikow, jako opozycjonista i zwolennik Trockiego nie będzie uprawiał propagandy komunistycznej w Anglii.

POZNAŃ. W dniu dzisiejszym komitet nagrody literackiej m. Poznania przyznał — pod przewodnictwem p. prezydenta Ratajczaka — nagrodę literacką w wysokości 10.000 złotych Józefowi Weysenhottowi.

PARYŻ. Jak podaje Min. spr. zagr. data drugiej konferencji haskiej nie jest jeszcze ustalona. Oczekuje się odpowiedzi Despan's'a przed przyjęciem ostatecznej decyzji.

BERLINER. Jak podają pisma poranne postanowił rząd sowiecki wszystkich niemieckich uciekinierów conąć w głąb kraju. Dla chłopów niemieckich jest to straszliwa klęska, gdyż zmuszeni będą wrócić do pierwotnych miejsc zamieszkania, a donieść wszystko sprzedali, grozi im nędza.

BERLIN. Z Erlangen donoszą, iż wczorajszego wieczoru jadący bez świateł samochód rozbił grupę dzieci, idących w ordynku do miejscowego teatru.

Trzydziestu dzieci zostało rannych, w tem kilka ciężko.

KOWNO. Krążą tu pogłoski, że podobno miał się b. prewjer litewski Waldemaras zwrócić przez swoich przyjaciół osobistych w Polsce celem wysondowania, czy mógłby liczyć na uzyskanie katedry historii Litwy przy uniwersytecie wileńskim.

Właściciele kopalń angielskich przeciw projektom Mac Donalda

LONDYN, 18.11. (ATU). Związek właścicieli kopalń węgla w okręgu Yorkshire, uchwalili większością głosów odrzucić plan rządowy reorganizacji górnictwa, przez zmniejszenie o pół godziny czasu pracy w kopalniach i reglamentacją obrotu węglem. Okręg Yorkshire był dotychczas jedyną grupą właścicieli kopalń, które nie solidaryzowała się z odmownym stanowiskiem producentów węgla w całej Anglii.

Decyzje, które mają wielkie znaczenie dla Polski

Francuzi opuszczają Nadrenję nie wcześniej Niż NIEMCY WYPEŁNIĄ ZOBOWIĄZANIA SWOJE

Zabiegi posła niemieckiego w Paryżu — Opinia ministra Brianda i pana Poincaré'go

PARYŻ, 18.11. Między Francją a Niemcami toczy się obecnie „na cicho” ostry spór, na ogół dość dyskretnie przemilczany przez prasę. Ambasador niemiecki w Paryżu, von Hoesch, próbuje na wszystkie sposoby osiągnąć od p. Brianda urzędową obietnicę, że ostateczni żołnierze francuski opuści nieodwołalnie terytorjum niemieckie najpóźniej 30 czerwca i to zgoła niezależnie od rozwoju wypadków, ratyfikacji i wprowadzenia w życie planu Younga. Poseł v. Hoesch po-

piera swój manewr następującymi argumentami: Podobne bezwarunkowe zobowiązanie zrobił w Niemczech bardzo miłe wrażenie i wpłynęło uspokajająco na opinie. Francja nie ryzykuje podpisując je, gdyż można wierzyć na słowo, że Niemcy i tak bez żadnej presji spełnią dobrowolnie wszystkie warunki, związane z ewakuacją. „Ratyfikacja planu Younga jest moralnie zapewniona a plebiscyt będzie klęską dla nacjonalistów.

Jak dotąd ambasadorowi Rze-

szy nie udało się jeszcze zrealizować tego dziwnego posunięcia. Natomiast w sferach rządowych francuskich wzbudziło ono obawę, że rząd niemiecki ma grubą wątpliwość co do rezultatu plebiscytu i dlatego wyśiła się obecnie o otrzymanie zapłaty z góry.

Tymczasem minister Briand odpowiedział v. Hoeschowi, w słowach dyplomatycznych, co następuje:

— Nie tego nie możemy obiecać....

Ambasador niemiecki nie da

je za wygraną i codziennie po wraca na Quai d' Orsay, nalegając, prosząc, żądając.

Jest to chwila bardzo ważna w tym punkcie stosunków międzynarodowych, które i Polskę, żywo bardzo, bezpośrednio obchodzą.

Kóż bowiem, może przewidzieć, jakie w Niemczech przeżwą nastroje po dobrowolnym bezwarunkowym i ostatecznym wyrzeczeniu się przez Francję wszelkich gwarancji wojskowych.

Sprawa jest tak ważna, że pp. Briand i Tardieu uznali za konieczne zasięgnięcia rady u leżącego jeszcze w łóżku Rajmunda Poincaré. Zdanie tego męża stanu jest takie:

— Niema żadnych podstaw ani prawnych, ani politycznych ani taktycznych do przedwczesnego i bezwarunkowego wyrzekania się gwarancji. Francuskie wojska opuszczą Ren 30 czerwca 1930 roku, ale tylko o ile Niemcy wykonają swe zobowiązania.

Krwawe wybory prez. Meksyku Przeszło 20 osób zabitych, 70 ciężko rannych

LONDYN, 18.11. (ATE). Prezydentem Meksyku wybrano wczoraj Pascuala Ortiza Rubio. Wybór był dokonany znaczną większością głosów.

LONDYN, 18.11. (AW). Według ostatnich doniesień z New-Yorku, przebieg wyborów prezydenta Meksyku był niezmiernie krwawy. Ogółem w starciach poniosło śmierć 20

osób. Liczba rannych przekracza 70 osób.

Do najkrwawszych starć doszło w stolicy Meksyku. Zwolennicy kandydata na prezydenta Pascuala Ortiza Rugio dokonali napadu na propagandowe biuro wyborcze przeciwników. Doszło do długotrwałej strzelaniny, w której poniosło śmierć 6 osób.

Również na prowincji zwolennicy Rubio dokonali licznych napadów terrorystycznych na lokale wyborcze swoich przeciwników. Między innymi w mieście Cecilia w pobliżu Tantico odniosło ciężkie rany 16 osób. W stanie Tantico również są zabici i ranni.

Według doniesień z Vera Cruz w starciu poniosły śmierć 4 osoby. Ciężko rannych jest 22 osoby.

Ambasada amerykańska podczas wyborów znajdowała się pod ochroną policji.

NEW-YORK, 18.11. (Tel. wł.)

„Gł. Polskiego“). Jak donoszą z Nogales (w stanie Arizona), kandydat na prezydenta Vaszoncelos, który jak wiadomo przepadł podczas wyborów, zmuszony był opuścić Meksyk w obawie przed zwolennikami prezyd. Rubio Vaszoncelos wraz ze 100 swoimi zwolennikami stara się wszelkimi środkami dotrzeć do Stanów Zjednoczonych.

Nowy prezydent Meksyku
Ortiz Rubio, kandydat partii narodowo-rewolucyjnej

Kontrkandydat Rubio,
przedstawiciel opozycji, José Vasconcelos, przepadł

Państwem powinien rządzić naród

Władza prezydenta ograniczona jest .: Poincare jest zwolennikiem rządów parlamentarnych

PARYŻ 19.11
Telegram własny „Głosu Polskiego“.

Paryskie pisma rozpowszechniają wyjątki artykułu, jaki napisał Poincaré dla argentyńskiej gazety „Nacion” i który nosi tytuł „Francja a wolność polityczna”. Poincaré wskazał w powyższym artykule na fakt, że według jego mniemania system rządów we Francji zbliża się coraz bardziej do systemu angielskiego. Prezydent repu-

bliki, podobnie jak król angielski, nie dzierży w swej dłoni władzy, mimo że kilku prezydentów usiłowało parokrotnie przeprowadzić swą wolę wbrew ministrom, lecz zwykle żałowali potem swych czynów. Właściwą władzę posiadają parlament i senat, które mogą w każdej chwili obalić ministerstwa.

Poincaré wyraża obawę, że taki system może zostać z łatwością zmieniony przez ważne wydarzenia dziejowe, jak np. wojny.

Francji dało się uratować z wojny dotychczasowy system, polegający na zasadach wolnościowych. Gdyby Francja zechciała kiedyś zmienić dotychczasowe reguły rządów, wtedy własnymi rękoma zniszczy swą wolnościową konstytucję. Jednak Poincaré ma nadzieję, że w takiej niebezpiecznej chwili cały naród wpłynie na rząd, by sprawował rządy tylko pod ścisłą kontrolą Parlamentu i Senatu.

Minister Berner w Katowicach.

KATOWICE, 18. 11. 1929 r. (Tel. wł.) Przybył tu minister poczt i telegrafów Berner. Na dworcu powitali ministra wojewoda śląski dr. Grażyński, gen. Zając, nac. dyr. poczt. i telegr. p. Kunce, prezydent miasta dr. Kotur.

Minister Berner przeprowadził rewizję dyrekcji Katowickiej, następnie zaś przyjął na audjencji szereg osób. Popołudniu złożył szereg wizyt osobom urzędowym, które go następnie rewizytowały.

Nieudany zamach na b. gen. Gajdę

PRAGA, 18. 11. 1929 r. (Tel. własny) W ubiegłą sobotę wieczorem nieznanymi sprawcami dokonali napadu na posła Gajdę, znanego byłego generała i dowódcę legionu czeskiego na Syberji.

Jak wiadomo, okazało się że Gajda był mistyfikatorem, podawał się za lekarza, mając jedynie wykształcenie początkowe. Został swego czasu zde maskowany i usunięty z wojska. Zamach obecny nie udał się. Sprawcy zbiegli.

Czytajcie!!!

„GŁOS POLSKI”

Czy upadek dyktatora?

Król Alfons przeciw Primo de Riverze — Hiszpanji grozi przesilenie finansowe i polityczne

MADRYT 18.11

Telegram własny „Głosu Polskiego“.

Jak się dowiadujemy z dobrze poinformowanych źródeł, postanowił król hiszpański zająć się poważnie sprawą zmiany sfer rządzących w związku z niepomysłnym stanem waluty i złą sytuacją polityczną. Król Alfons znajduje się obecnie w posiadłości brata swego, księcia Alby, w miejscowości Estremadura, Primo de Rivera udał się tam by omówić z królem sprawę bieżącą. Spotkanie to dało okazję królowi do zapytania dyktatora, czy nie uważa sam, że jest czas by ustąpił, na co Primo de Rivera odrzekł, że nie może dać na to pytanie odpowiedzi. W związku z tem wymieniani są Cambó, znany finansista na stanowisko prezesa rady ministrów i Alba na miejsce ministra spraw zagranicznych

DANJA pierwsza na świecie przystępuje do całkowitej pacyfikacji i rozbrojenia

KOPENHAGA 18.11

Telegram własny „Głosu Polskiego“.

Wczoraj ukończono w parlamencie pierwsze czytanie projektu o powszechnym rozbrojeniu w Danji. Opozycja wskazywała na to, że propozycja rządowa nie daje możliwości rokowań, od których ewentualnie stronnictwa przeciwne temu wnioskowi by się nie uchylały. Ze strony rządu, jeszcze bardziej u ministrów radykalnych jak u socjalistycznych nie widać żadnej skłonności do dyskusji i kompromisu. Konserwatyści nie zapoznali opinii publicznej z ich zapatrywaniem na sprawę rozbrojenia, jednak przygotowują opracowaną propozycję, która będzie opublikowana na następnym posiedzeniu parlamentu.

Samobójstwo i eksplozja gazu świetlnego

Berlin 18.11.1929 r.

(Własna służba informacyjna „Głosu Polskiego“.

W Berlinie wydarzyła się silna eksplozja w drukarni, która pociągnęła za sobą kilka ofiar. Okoliczności wybuchu są wprost niezwykłe.

Mianowicie właściciel drukarni, znajdującej się na pierwszym piętrze przy ul. Elisabethufer 58 popełnił samobójstwo przez zatrucie gazem świetlnym.

Gdy portjer sąsiedniej fabryki zaniepokojony silną wonią gazu wkroczył z płonącą świecą do napełnionego gazem pokoju nastąpiła silna detonacja, która zburzyła ściany i wyrwała drzwi drukarni.

Portjer ciężko poparzony został umieszczony w szpitalu, kilka innych osób zostało rannych odłamkami wysadzonych murów i okien,

POTWORNY POSTRACH WIELKIEGO MIASTA

Wampir Duesseldorfu wciąż nieuchwytny

Ludność domaga się ukroczenia zbrodni — Policja jest bezradna

Fantastyczne przypuszczenia morduje kobieta, albo ktoś, kto przebiera się w stroje kobiece

DÜSSELDORF, 18.11.1929 r. (Telegram własny „Głosu Polskiego“)

Düsseldorf, wstrząśnięty jest nowym wypadkiem zniknięcia młodego chłopca, dziewięcioletniego ucznia Helmuta Reinharda z przedmieścia Gerresheim. Całe miasto ogarnięte jest paniką, błądy strach padł na nieszczęsnych mieszkańców miasta, prześladowanego przez oszalałego zbrodniarza.

Wszelkie usiłowania policji w kierunku wykrycia zaginionego chłopca nie dały dotychczas żadnego wyniku.

Obdukcja zwłok młodej dziewczyny wykopanych wczoraj na Papendeel miejsce wskazane listownie przez zbrodniarza wykazała śmierć wskutek silnych uderzeń pchnięc ostrem narzędziem. Policja przesłuchuje szczegółowo, osoby które zameldowały się w biurach policyjnych celem wyświetlenia

straszliwej zagadki, związanej z osobą mordercy.

Szczególny nacisk kładzie policja na odnalezienie miejsca gdzie znajduje się maszyna rotacyjna, przez jaką biegł papier gazetowy, na którym tajemniczy zbrodniarz nakreślił swój szkic.

DÜSSELDORF, 18.11.1929 r. (Telegr. wł. „Głosu Polskiego“)

Dotychczasowe śledztwo:

1° Że napewno, jak to wynika z jego własnoręcznego pisma, zamordował dorosłą kobietę (Maria Hahn) i dziecko (Gertru Albermann). Mimo, że inne w liczbie dwudziestu, morderstwa nie ulegają żadnej wątpliwości co do swego oprawcy, dwa wyżej wymienione zostały stwierdzone jego własnoręcznym opisem.

2° Że posługiwał się jakąś kobietą w celu zwabienia dzieci, lub

3° Że jest sam kobietą, lub

też przebiera się za taką,

4° Że mord na osobie Marii Hahn został przez niego opracowany dokładnie (premedytacja)

5° Że mu dziwnie na tem zależy, by wieść o dokonanej ostatnio na kobiecie zbrodni rozpowszechniła się jaknajbardziej, mimo, że o dotychczasowych ofiarach swych milczał,

6° Że posiada niewyrobyony a jednak wskazujący na pewne upodobanie artystyczne charakter pism. Szczegół ten uwidoczni się jeszcze wyraźniej przy studjowaniu szkicu wskazującego na miejsce zbrodni. Mimo swego ubożego zapasu słów, posiada niesamowity zbrodniarz zamiłowanie do rymów. Wskazuje na to wyrażenie jakiego użył na określenie miejsca gdzie znaleziono trupa Marii Hahn Papen

dele rymujące się z słowem „Stelle“ umieszczonem przedtem. Właściwie nazywa się miejscowość ta Pappendell.

7° Że zbrodniarz posiada pewne specjalne upodobanie do drukarni, albowiem papier na którym nakreślił swój ponury plan, pochodzi z jednej z kilku drukarni okolic Düsseldorfu, Czy na zasadzie tych danych uda się policji położyć kres rozwydrzonemu zbrodniarstwu pokaże najbliższa przyszłość.

RADJO WIADOMOŚCI

RYGA. Z Moskwy donoszą, że komisariat oświaty uchwalil przeprowadzić jeszcze w r. retormę studjów w wyższych uczelniach sowieckich, retorma polega na tem, że we wszystkich uczelniach kurs nauk ma być skrócony z 5 do 3 lat. Oprócz tego ma być zniesiony obowiązek przedstawiania prac dyplomowych we wszystkich szkołach technicznych.

Retorma ma na celu ułatwienie studjów wyższych dla studentów robotników nie posiadających odpowiedniego dla studjów wyższych wykształcenia.

RZYM. Papież mianował księdza Verdiego arcybiskupem Paryża.

RZYM. Zaprzeczają tutaj urzędowo, jakoby w różnych dzielnicach Włoch miały miejsce zaburzenia przeciwko ta-szymowi.

TOKIO. Nadeszły tu wiadomości, jakoby wojska sowieckie na granicy mandżurskiej zaatakowały oddziały chińskie. Sześć samolotów rzuciło 30 bomb na pozycje chińskie. Utraczkę przybierają na gwałtowności.

LONDYN. W dniu wczorajszym zmarł w 81 roku życia najstarszy poseł do Izby gmin O'Connor. Zasiadał on w parlamencie 49 lat. O'Connor był dziennikarzem, a jako poseł reprezentował nacjonalistyczne stronnictwo irlandzkie. Zmarły poseł, jako najstarszy wiekiem piastował godność „ojca parlamentu“, którą przejął po min. choć nie najstarszy wiekiem, lecz zasiadający w parlamencie od lat 39 Loyd George.

Zajścia w gminie żydowskiej

w Warszawie

Napad „niezadowolonych“ i zdemolowanie lokalu

Warszawski koresp. „Głosu Polskiego“ (S.) telefonuje:

W niedzielę około godz. 12 w południe do lokalu gminy żydowskiej przy ul. Grzybowskiej 26/28 wtargnęła grupa wyrostków w wieku od lat 15 od 17 w liczbie około 100, która zażądała rozmowy z prezesem gminy postem Farbsteinem. Gdy pos. Farbstein zapytał o co chodzi, przybyli zażądali wypłacenia zapomóg dla szkół żydowskiej centralnej organizacji szkolnej. Kiedy pos. Farbstein dał odpowiedź odmowną, powołując się na uchwałę gminy, przybyli zdemolowali urządzenie gabinetu prezesa, wiceprezesa, oraz sekretarza gminy, powybijali szyby w liczbie około 30, zniszczyli maszynę do pisania, rozbili żyrandole, lustra, obrazy itd., poczem opuścili lokal gminy. Komunikacja telegraficzna biura gminy z miastem była w czasie awantury przerwana w ten sposób, że ktoś widocznie w porozumieniu z demonstrantami przez cały czas zajęcia zaj-

mował z miastem telefony.

Tem zajścia są echa wypadków palestyńskich. Żydowska Centr. Org. Szkolna jest w rekach socjalistów, którzy — jak wiadomo — wypowiedzieli się po ostatnich zajściach w Palestynie bardzo ostro przeciw sionistom i akcji palestyńskiej. W związku z tem zarząd gminy odmówił szkołom tej organizacji poparcia finansowego, twierdząc, że nie będzie dawał

pieniędzy na szkoły w których wychowuje się dzieci w nienawiści do idei palestyńskiej. Ortodoksi natomiast, wchodzący w skład zarządu gminy, umotywowali odmowę gminy tem, że w szkołach tych niema nauki religijnej, a dzieci wychowywane są w duchu czysto świeckim. W rezultacie zajęć w zarządzie gminy aresztowano dwie osoby. Dawida Wassermana i Holesa Bassównę.

Ameryka przed ofensywą eksportową

Osobista interwencja Hoovera

WASHINGTON 19.11

Telegram własny „Głosu Polskiego“.

Po odbyciu szeregu konferencji z czołowymi osobistościami amerykańskiego przemysłu, rolnictwa i finansów postanowił prezydent Hoover zwołać na przyszły tydzień wielkie zebranie, na którym omówiona ma być kwestja współdziałania rządu i gospodarczych sfer nad zarządzeniami, które mają ożywić życie gospodarcze. Głównym celem konferencji tej ma być

ustanowienie programu, który pozwoli na zwiększenie eksportu amerykańskiego. Przed konferencją odbył prezydent dłuższe rozmowy z Owenem D. Youngiem i Tomaszem W. Lamontem

Interwencję prezydenta Stanów przypisać należy niedawnemu krachowi giełdowemu, który doprowadził do prawdziwego kryzysu gospodarczego, któremu przeciwdziałać ma silna ofensywa eksportowa, skierowana głównie w kierunku Europy.

Na światowym froncie bezrobocia

W Anglii bez pracy jest milion i sto tysięcy, we Francji tylko 7,000, w Belgii — zaledwie 2,000, w Niemczech — milion i 400 tysięcy, w Rosji — milion i 800 we Włoszech 250,000, w Polsce — 91,000

Najwierniejszym odbiciem sytuacji ekonomicznej każdego państwa jest statystyka osób, znajdujących się bez pracy. Rzut oka na poszczególne cyfry, ilustrujące ilość tych ludzi, którzy nie mogą znaleźć zatrudnienia, stanowią poważny ciężar, na który łożyć musi reszta społeczeństwa, lub państwo — pазwała na studjum porównawcze sytuacji paszczególnych narodów, dające lepsze pojęcie niż długie referaty ekonomiczne. Oto kilka cyfr zebranych ostatnio w następujących państwach:

Wielka Brytania: Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosi 1,188,000 wobec 1,354,000 zarejestrowanych rok temu.

Francja: Zarejestrowanych bezrobotnych jest 7.297 z czego tylko 404 korzysta z przysługujących zasiłków.

Belgja: Całkowicie bezrobotnych jest 2,551, częściowo zaś zatrudnionych 11,103.

Niemcy: Ilość bezrobotnych zarejestrowanych wynosi — 1,375,914 osób, wobec 1,061,880 w roku ubiegłym.

Włochy: Ilość bezrobotnych

zapełnionych 247,021, częściowo zatrudnionych 30,296.

Rosja: Stan bezrobocia wynosi 1,755,000 w roku bieżącym w porównaniu z 1,575,900 w roku zeszłym.

Polska: Bezrobotnych zarejestrowanych jest 91,512 wobec 116,247 w roku zeszłym.

Jak z tego wynika daje się zauważyć u nas zmniejszenie bezrobocia, w przeciwieństwie do innych państw. Najwięcej bezrobotnych przypada na robotników niewykwalifikowanych.

ZAMIĄST FELJETONU

G. B. Shaw

O MIŁOŚCI

„Znaczenie miłości sprowadza się jedynie do zjawiska socjalnego i biologicznego“ oświadczył Shaw współpracownikowi „Sunday Expressu“. „Miłość jest bez osobową namiętnością. Nawet więcej, jest to, jakiem powiedział już, najbardziej bezosobowa ze wszystkich namiętności. Żaden pisarz, nawet Szekspir lub Balzak, nie może uczynić miłości interesującej samą przez się. Większość głośnych powieści jest nieznośnie nudna. Zbiór wielkich romansów miłosnych całego świata mógłby zanudzić człowieka do leż. Co zaś do poetów, którzy z miłości czynią główną sprężynę wszechświata — to jakkolwiek nie lubię powoływać się na psychoanalityków, przekonany jestem, że poeci cierpią na — jakby to nazwał Freud — przeszacowanie kwestji płciowej“.

Interlokutor wielkiego satyryka odrzekł na to, że zdaniem Freuda Shaw wogóle nie rozumie miłości. Największy dramat miłosny w dziejach ludzkości, głębokie uczucie Cezara do Kleopatry, zostało przezeń wyśmiane. Chesterton utrzymuje — dodał on, że Shaw wyodrębnił swój rozum od reszty ciała, aby intelekt stale górował nad funkcjami fizycznymi i... wyśmiewał je.

„Nie, nie wyśmiewam swego ciała“ — zaprzeczył B. Shaw z uśmiechem. „W rzeczywistości bardziej o nie dbam, aniżeli wie lu innych. Jednak w sprawie miłości utrzymuję, że nie odnie się sukcesu żaden współczesny autor w tej dziedzinie, której nie mógł opamować sam Szekspir. Jestem jedynym autorem, który zmusza swych bohaterów do wypowiedziania tego, co odczuwają istotnie, gdy są zakochani. Konwenanse świata cywilizowanego zabraniają nam wystawiania na scenie niektórych momentów miłości fizjologicznej. Temat ten poruszyłem drastycznie w pewnej sztuce“.

Rozmowa, która toczy się wówczas między moimi bohaterami, jest najbardziej realistyczną. Nikt jednak, prócz starej posługaczki sądowej, nie mógł stwierdzić, jak dalece śmiała była ta sztuka“.

— Jaka to była sztuka?

Pytanie to Shaw pozostawia bez odpowiedzi.

— Cóż się stało z kochankami?

— Scena miłosna została nagle przerwana.

— Przypuszczam, że jest to scena namiętności w „Wielkim Kramie“, gdy kobieta siłą chce zatrzymać mężczyznę?

— Usiłuje go zatrzymać, odpowiedziała Shaw, „ale nie masz tu żadnej sceny miłosnej. Większość autorów nie może wyzbyć się wpływu swej własnej płci i sentimentalnego chlamu osamotnionych w miłości poetów“.

Skleroza — choroba milionów zwyciężona i uleczalna

Sensacyjne doświadczenia w klinice paryskiej

Francuski świat lekarski śledzi z niezwykłym zainteresowaniem doświadczenia prof. Gley'a w klinice uniwersyteckiej w Lu-gdunie.

Istotnie, wieści jakie dochodzą z tej uczelni, są zdumiewające.

Po długoletnich badaniach nad wydzielinami komórekpankreatycznych, prof. Gley'owi udało się otrzymać serum, leczące radykalnie miażdżycę tętnic (skleroza) oraz wszystkie jej fa-zy poboczne.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę że niemal każdy Europejczyk po pięćdziesiątce staje się sklerotykiem, wychodzi na jaw doniosłość odkrycia. Nie zapomina- my, że jednym z najczęstszych objawów miażdżycy tętnic jest

t. zw. dusznica bolesna (angina pectoris), która co rok zabiera mnóstwo ofiar. W języku potocznym mówi się zwykle o nagłym zgonie“.

Doświadczenia prof. Gley'a dały wyniki wprost rewelacyjne. Uczony ten rozpoczął serię badań na zwierzętach. Zauważył wśród innych objawów, że po zastrzyku podskórnym serum pankreatycznego, ciśnienie krwi zmniejsza się gwałtownie.

Jak wiadomo, jest to główny symptomat sklerozy.

Po stwierdzeniu tego szczegółu, zdecydowano się na badania kliniczne. Prof. Gley wybrał dwudziestu niedołącznych starców w wieku ponad lat 70. Wszyscy mieli zdecydowaną miażdżycę z różnorodnymi objawami.

Po kilkunastu zastrzykach serum, sześciu pacjentów, w tej liczbie dwu paralityków — opu- ściło szpital. Na konsylium lekarskiem uznano ich za wyleczalnych, przyczem zauważono iż ciśnienie krwi wróciło do stanu normalnego.

Pozostali chorzy znajdują się w stanie rokonwalescencji. Z każdym dniem następuje polepszenie i wszystko świadczy o rychłym powrocie do zdrowia.

Serum prof. Gley'a podobnie jak lecząca cukrzycę insulina, jest preparatem organoterapeutycznym. Może być przygotowywana w każdym kraju z gruczołów zwierzęcych. Miejmy nadzieję, że niezadługo ukaże się i w naszych aptekach jako specyfik do walki ze starością.

CZY BĘDZIEMY ZNÓW MIELI OSTRĄ ZIMĘ?

Zapytajcie o to „PIM-a“ z siatki pajęczej

Wobec powszechnej trwogi, aby się znowu nie powtórzyła niezwykle ostra zima zeszłoroczna i wobec smutnych prze- powiedni „meteorologów na daleki dystans“, dzienniki zagra- niczne zwracają uwagę, że w dawnych latach uważano za nieomylną przepowiednię pod tym względem zachowanie się paję- ków i przytaczają na dowód następujące zdarzenie historyczne.

W roku 1795, generał Pichegru, naczelny wódz francuskich wojsk rewolucyjnych, walczących na granicy holenderskiej, miał zamiar ruszyć naprzód, kie- dy nagle nastąpiły ulew, które spowodowały zalanie całej okolicy.

Nie było mowy o tem, ażeby w tym stanie żołnierze i taborzy mogły ruszyć.

Po kilku dniach czekania, generał chciał już dać znak do od- wrotu, kiedy przyniesiono mu kartkę wysłaną z Amsterdamu, przez jego adiutanta d'Isjony- la, który jako jeniec znajdował się tam w więzieniu, ale zdołał przemycić przez mury i straż- wieżenne, list do swego genera- la.

W liście tym znajdowało się twierdzenie, że za kilka dni tem- peratura tak gwałtownie spad- nie, iż woda zamrznie i wojsko będzie mogło przejść po lodzie.

Generał uwierzył tej wska- zówce i istotnie tak się stało. Żołnierze jego przeszli po lodzie, dotarli do Amsterdamu i uwolnili z więzienia adiutanta.

Ten szczęśliwy atak należało zawdzięczać uwadze, z jaką jeniec w celi więziennej obserwo-

wał zachowanie się pajaków. Spostrzegł mianowicie, że pajaki pochowały się w rozpadliny murów i nie chciały wyjść z kryjówek nawet celem naprawie- nia swoich sieci, chociaż jeniec unyślnie je porozrywał.

Istotnie też, jeżeli się pilnie obserwuje pajaki, to się widzi, że one starannie naprawiają każ- dą dziurę w swojej sieci, a z drugiej strony że są niesłychanie wrażliwe na pogodę.

I tak naprzykład, jeżeli burza się zbliża, to pajak nigdy nie przedzie nici, natomiast pod- czas pięknej pogody i kiedy słoń- ce lub niepogoda się kończy, pracowicie zabiega około jej rozszerzenia i wzmocnienia.

Obserwujmy więc pajaki, a dowiemy się, czy mrozy się zbli- żają.

Straszne samobójstwo 18 letniej panny znudzonej życiem Wyskoczyła z samolotu

Pilot jednego z samolotów, do- konywujących z lotniska Roose- velta, pod Nowym Jorkiem, lot- tów okrężnych z pasażerami, znalazł się dnia 12 bm. w strasz- nej sytuacji.

Do samolotu, którym kiero- wał, wsiadła jedna, jedyna pasa- żerka, młoda panna, zapłaciw- szy 5 dolarów za wycieczkę po- wietrzna.

Ponieważ nie było widać in- nych amatorów lotu, pilot wbił się w powietrze z tą jedyną swą pasażerką. Gdy wszakże zna- lazł się nad Vallevstream, na

wyspie Long Island, jakby tknie- ty złem przecuciem, odwrócił się, aby spojrzeć na wieżona pannę.

Jakże zadrżał, ujrzawszy, że otworzyła drzwiczki kabiny i- kłęczy, modląc się, nad prze- paścią. W jednej chwili zrozu- miał, że nieszczęśliwa zamierza popełnić samobójstwo w nowy, a okropny sposób, przez wysko- czenie z aeroplanu. Przeszkod-zić jednak temu rozpaczliwie- mu zamiarowi nie był w moż- ności, gdyż musiał kierować ste- rami samolotu, osłupiała więc z przerażenia, stał się biernym

świadkiem, jak jego pasażerka powstała z kłeczek i rzuca się przez otwarte drzwi kabiny w próżnię. Samolot znajdował się wówczas na wysokości 700 me- trów. Oczywiście, o jakimkol- wiek ratunku nie mogło być mo- wy. Ciało samobójczyni, ude- rzywszy o ziemię, uległo zupeł- nemu zmiążdżeniu. Jak się oka- zało ze znalezionej w kabynie samolotu listu, była to 18-letnia Ruth Rockwel, panna z najlep- szych sfer towarzyskich Phi- laelfji. Samobójstwo popełniła znudzona życiem!

Oświetlajcie lepiej!

Dobre oświetlenie umila wasz dom.

Używajcie
wewnątrz matowanych

OSRAMÓWEK

Ilość radu w instytucjach świata

W związku z ofiarowaniem przez kobiety amerykańskie 50 tysięcy dolarów pani Skłodowskiej - Curie na zakupienie gramu radu dla Instytutu Radowego w Warszawie, pisma nowojorskie notują, że szale tamtejsze posiadają 16 gramów radu, wartości przeszło miliona dolarów.

Całkowity zapas radu, istniejący dziś na świecie, wynosi od 250 do 350 gramów. Największą ilość radu posiada nowojorski Memorial Hospital, mianowicie 8 gramów, ocenionych na 560 tysięcy dol.

Ważne!

Czytajcie!

ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE

czytelnicy i prenumeratorzy
„Głosu Polskiego“
posiadający w mieszka-
niach

RADJO mogą mieć

na każde żądanie, skie-
rowane do wydawnictwa
naszego (Piotrkowska 106)

naładowane akumulatory.

10 kuponów 10

Kto okaże w administracji
dziennika „Głos Polski“
— Piotrkowska 106 —

10 takich kuponów 10

będzie miał
bezpłatnie
naładowane
akumulatory.

Każdy, kto ma
radio w domu
niech wytnie i schowa
niniejszy kupon.

za niezwykłą premja

spotka się napewno z wiel-
kiem zadowoleniem ze
strony naszych stałych
czytelników i ogółu radio-
amatorów.

Ważne!

Czytajcie!

Czytajcie!!!

„GŁOS POLSKI“

Kronika

LISTOPAD
Dziś:
Elżbiety
Jutro:
Feliksa
19
Wtorek
Wschód sł. 7.13
Zachód sł. 16.18

POGODA

Naogół pochmurno, miejscami przelotne deszcze. Temperatura od - 2 st. w Zakopanem do 5 st. w Przemyślu.

Dziś przeważnie pochmurno lub mgliście, miejscami drobne deszcze, zwłaszcza w Wileńszczyźnie i w górach. Nocą przymrozki. Słabe wiatry miejscowe lub cisza.

Dyżury aptek

Dziś dyżurują apteki:
M. Lipca (Piotrkowska 193),
M. Müllera (Piotrkowska 46),
W. Groszkowskiego (Konstantynowska 15),
Perelmana (Cegielniana 64),
H. Niewiarowskiego (Aleksandrowska 37),
Z. Jankielowicza (Stary Rynek 9). (p)

WTOREK.

11.58 — 12.05 Sygnał czasu z Warsz. Obserw. Astronom. Hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie; 12.05 — 13.10 Radjowy Poranek Szkolny: a) Gawęda z dziećmi i dalszy ciąg przygód „Dzieci z Miasta” wygl. W. Tatarkiewicz, b) soło na skrzypcach wyk. p. L. Dworakowski, c) płyty gramofonowe; 13.10 Komunikat meteorologiczny; 13.20 — 15.00 Przerwa; 15.00 Komunikat gospodarczy; 15.20 — 15.45 Przerwa; 15.45 „Chwila lotnicza” (Pierwszy krok w komunikacji planetarnej) por. J. Meisner; 16.15 — 17.15 Muzyka gramofonowa; 17.15 „Kobieta w rodzinie” — wygl. p. Zofia Zaleska; 17.45 Transmisja z Wilna; 18.45 — Rozmaitości; 19.10 Giełda rolnicza; 19.50 Transmisja z opery poznańskiej. W przerwie komunikat Teatrów Miejskich. Po transmisji komunikaty: meteorologiczny, polityczny sportowy „Z dymkiem papierosa”, oraz komunikaty PAT.

ZAGRANICZNE.

19.00 Moskwa. Popow. „Trunek miłosny” — opera Donizetti’ego.
19.30 Wiedeń. Rigoletto — opera Verdi’ego.
19.40 Langenberg. Koncert symfoniczny.
20.25 Huiizen. Koncert orkiestry.
21.00 Berlin. „Siostra Henrietta”, słuchow.
21.02 Rzym. Romeo i Julia — opera Zandonai’ego.
22.00 Turyn. Koncert symfoniczny.
23.15 Davenport. Tajfun — opowieść J. Conrada.

Osobiste

Z dniem dzisiejszym dział sprawozdań muzycznych w „Głosie Polskim” objął pan inż. Henryk Goldberg, członek miejskiej komisji muzycznej, jeden z najbardziej zasłużonych członków i organizatorów Ł. O. F., pionier kultury muzycznej w mieście naszym. Nazwisko inż. Henryka Goldberga jest dostateczną rękojmią wysokiego poziomu naszych sprawozdań muzycznych.

MAJSTER FABRYCZNY dokonywał systematycznej kradzieży w Tomaszowskiej Fabryce Wełny Czesankowej

Dyrekcja Tomaszowskiej Fabryki Wełny Czesankowej w ostatnich czasach skonstatowała, że jacyś złodzieje dokonywają systematycznej kradzieży przędzy kamgarnowej, którą wynoszą w sposób bardzo wyrafinowany poza obręb fabryczny.

Przez dłuższy czas złodzieje byli nieuchwytni, ale dyrekcja za wszelką cenę postanowiła wyjaśnić tajemnicę i chwycić się zupełnie innych niż do tej pory stosowanych środków. Otóż układała w sali fabrycznej kilkanaście kłębków i pasesek wełny oraz kilka paczek, na których robiono specjalne znaki. Ta metoda okaza-

ła się najsukcesywniejszą, gdyż wykazała w jakim kierunku należy sprawcę poszukiwać, a mianowicie upewniła dyrektora, że nieuczciwy pracownik znajduje się wśród majstrów. Na zasadzie dalszych obserwacji dyrektor skonstatował że poszukiwanym złodziejem jest majster fabryczny Henryk Wolf, zamieszkały w Tomaszowie Maz. przy ul. Tekli 8. Ze spóstrzeżeniem tem dyrektor podzielił się z policją, która już podjęła się wyświetlenia całej sprawy, która jak sądziła musi zataczać szersze kręgi.

Policja poczęła obserwować owego majstra i onegdaj rano, kiedy mniemano, że złodziej

nie zdołał jeszcze skradzionej przędzy wynieść z domu i doręczyć swym odbiorcom, dokonano rewizji, która dała wynik pozytywny.

Otóż w łóżku pod poduszką znaleziono kilka kłębków i pasesek wełny czesankowej, pochodzącej właśnie z kradzieży we fabryce, gdzie Wolf był zatrudniony. W komórce odnaleziono także większą ilość wełny, a niezależnie od tego moczypagatu i papieru będących także własnością Fabryki Wełny Czesankowej. Policja nie za dowoliła się jeszcze temi wynikami rewizji i postanowiła przeszukać mieszkania osób bliżej spokrewnionych z Wol-

fem. I rzeczywiście przypuszczenia były zupełnie słuszne gdyż u siostry Wolfa Marty Szulc odnaleziono kilka kłębków ślicznej przędzy, tkanej jedwabiem, którą dyrektor kazał specjalnie dla siebie wyrobić.

Cały materiał dowodowy przetransportowano do komisarjatu, gdzie dyrektor Demais z całą stanowczością stwierdził, iż pochodzi z jego fabryki. Według obliczeń firmy uszkodzonej straty wynoszą około 15.000 zł.

Wolfa aresztowano, a sprawa zostanie przekazana prokuratorowi. Dalsze dochodzenie w toku. (p)

Łódź — Chojny — Rzgów — Piotrków Nowa linja tramwaj dojazdowych

Dyrekcja Łódzkich Elektrycznych Kolejek Podjazdowych, która jak wiadomo nabyła przed niedawnym czasem również kolejkę z Piotrkowa do Sulejowa, projektuje rozbudowę sieci kolejek podjazdowych. Projekt złożony w ministerstwie komunikacji przez dyrekcję Łódzkich Kol. Doj. przewiduje budowę trzech nowych linii o torze metrowej szerokości, na trasie: Chojny—Rzgów Tuszyn — Piotrków i Bełchatów — Piotrków.

Odcinek Chojny — Rzgów, skróci znacznie drogę z Łodzi do Piotrkowa, która dziś zbudowana jest na szlaku kolejki z Łodzi do Tuszyna, przez Rudę Pabjanicką, co zwiększa od-

ległość o 3 kilometry. W tem celu zbudowana zostanie obok szosy Chojny — Rzgów linja prowadząca do obecnie istniejącego toru przed Rzgowem. Niezależnie od tego na przedmieściu Chojny wybudowana zostanie stacja w pobliżu przystanku tramwajów miejskich, tuż przy linii kolejowej. Dyrekcja K. E. D. posiada w tem miejscu place, pod budowę stacji, remizy i magazynów.

Odcinek Ruda — Rzgów zostanie zachowany dla utrzymania bezpośredniej komunikacji Piotrków z Pabjanicami i Rudą Pabjanicką.

Projektowana linja kolejki z Łodzi do Piotrkowa zostanie

przeprowadzona z Tuszyna przez Srock do Byków, gdzie okrąży najdalej wysunięte na zachód przedmieście Piotrkowa, pójdzie między Piotrkowem a Bełzatką oraz przetnie szosę Bujnowską i państwową linję kolejową ponad którą ma być przerzucony wiadukt umożliwiający kolejkę dojazd do własnej stacji węzłowej, która mieścić się będzie według planu na miejscu dzisiejszej stacji kolejki sulejowskiej.

Rozbudowę sieci kolejek dojazdowych przyjąć należy z całkowitem uznaniem. Udogodnienie to przyczyni się niewątpliwie do rozwoju handlu między Piotrkowem a Łodzią tudzież do rozbudowy miasta.

Przeciwno nowelizacji ustawy o podatku obrotowym Uchwały stowarzyszenia kupców i przemysłowców

W dniu wczorajszym w lokalu centralnego stowarzyszenia kupców i przemysłowców, Piotrkowska 10 odbyło się ogólne zebranie członków stowarzyszenia. Przewodniczył prezes stowarzyszenia red. Hamburski. W posiedzeniu braли udział również senatorzy i posłowie jak również i radni miejscy członkowie stowarzyszenia.

Posiedzenie to było zwołane w związku z obecną sytuacją w przemyśle i handlu i zamie-

rzieniami ministerstwa skarbu w sprawie nowelizacji. Po licznych referatach wywiązała się bardzo ożywiona dyskusja w której zabierało głos wielu mówców.

Dyskusja dotyczyła aktualnych spraw podatkowych i sytuacji w przemyśle i handlu. Podczas dyskusji nad projektem nowelizacji ustawy o podatku obrotowym opracowanym przez ministerstwo skarbu liczni mówcy wskazywali

na to że projekt ten jest krzywdzący dla szerokiej rzeszy kupieckich, które i tak uginają się pod brzemieniem podatków.

W końcu posiedzenia uchwalono rezolucję, wzywającą rząd, jak również i przedstawicieli w parlamencie i samorządzie do jaknajenergiczniejszego zwalczania krzywdzącego projektu oraz opracowania memoriału, który przedłożony będzie zjazdowi izb handlowo-przemysłowych w Łodzi. (p)

Co wolno cukiernikowi

tego nie wolno piec piekarzowi

Pod przewodnictwem wiceprezydenta Rapalskiego, przy udziale cechów cukierników i piekarzy odbyła się konferencja w sprawie rozgraniczenia uprawnień, dotyczących wypieku artykułów cukierniczych przy prowadzeniu rzemiosła piekarskiego i cukierniczego.

Konferencja ta powołana została z inicjatywy przewodniczącego Urzędu Przemysłowego I-iej instancji p. wiceprezydenta Rapalskiego — w związku z wystąpieniem cechu cukierników w sprawie wypieku przez niektórych piekarzy artykułów cu-

kierniczych, co pozostaje w sprzeczności z Ustawą Przemysłową, przewidującą rozgraniczenie tych dwóch przemysłów.

W wyniku konferencji postanowiono, iż zainteresowane cechy przedłożą Urzędowi Przemysłowemu, po uprzednim wzajemnym porozumieniu się ścisłe listy artykułów, których prawo wypieku przysługiwać będzie piekarzom i cukiernikom. Na podstawie tego porozumienia oraz opinii Izby Rzemieślniczej — Urząd Przemysłowy wyda zarządzenia, normujące tę sprawę.

Filtry biologiczne

w domach częściowo skanalizowanych

W wielu domach na ul. Piotrkowskiej zostało wkrconane tylko częściowo skanalizowanie posesji (brama i chodniki). W domach tych filtry biologiczne muszą jednak działać sprawnie i powinny być utrzymane w stanie odpowiadającym w tej mierze przepisom.

Za nienależyte utrzymywanie filtrów biologicznych właściciele domów pociągani będą do odpowiedzialności w drodze administracyjnej, filtry zaś będą pieczętowane.

Tomaszów Delegat finansowy w magistracie

Przeprowadzona w Tomaszowie Mazowieckim lustracja magistratu nie dała żadnego materiału, obciążającego samorząd tamtejszy. Tem niemniej od pewnego czasu krążą uprzedzone pogłoski, że w magistracie tomaszowskim ma być mianowany, jeśli nie komisarz rządowy, to przynajmniej nadzorca finansowy. Stanowisko takie opiewa na blisko 1000 złotych miesięcznie, co dla wydatków takiego miasta, jak Tomaszów, nie jest sumą bez znaczenia. Ostatnio zaczęto wymieniać nazwiska osób na stanowisko te. Jako jednego z kandydatów wysuwanych przez województwo, pogłoski podają p. Skowrońskiego, obecnego inspektora szkolnego w Łodzi. Sprawa ta ma być zdecydowana podobno koło grudnia r. b.

Na głowę obywatela przypada 12 zł. 49 gr. długu zagranicznego

Według obliczeń statystycznych, dokonanych w połowie roku bieżącego, długi zagraniczne państwa polskiego wynoszą 3 miliardy 745 milionów 307 tys. 220 zł.

Na głowę ludności wypada zatem przeciętnie 12 zł. 48 gr. długu.

W roku budżetowym 1923-29 zapłaćliśmy od naszych długów zagranicznych proc. w sumie 225 milionów 100 tys. złotych.

Jest to pozycja bardzo poważnie obciążająca budżet państwa. Wszak prawie tyle wpływa rocznie do kas skarbowych z naszego podatku obrotowego, który przez cały kraj odczuwany jest jako trudny do zniesienia ciężar.

Tańców

salonowych, najmodniejszych nauczyć się można

u Freda Larsena

który udziela lekcji w asystencji trzech wybitnych tancerzy w „Złotej Sali” — ul. Zachodnia Nr. 43.

Dla pracowników i pracowników umysłowych — ceny zniżone

SYTUACJA NA RYNKACH WALUT I AKCYJ

Bank Polski pokrywa całkowicie zapotrzebowania na dewizy

GIEŁDY

18.XI.29.

WALUTY

Holandja 359.90
Londyn 43.49^{1/2}

Nowy Jork 88^{3/4}
Paryż 35.13
Praga 26.40^{3/4}
Szwajcaria 172.90
Włochy 46.69
Wiedeń 125.37

Tendencja dla walut europejskich przeważnie słabsza.

Dolar gotówkowy w obrotach pozagiełdowych 8.90^{1/4}
Rubel złoty — 4.65^{1/2}.

Gram czystego złota — 5.9244.

PAPIERY

7 proc. poz. stabilizacyjna 88.50 — (w proc.);
5 proc. państw. poz. premjowa dolarowa 65.50 — 65.00—66.00

4 proc. poz. inwestycyjna 119.00 — 118.50 — 118.75

6 proc. poz. dolarowa 80.25 — (w proc.);

10 proc. poz. kolejowa 102.50 (w proc.);

5 proc. L. Z. m. Warszawy 50.50—

8 proc. L. Z. m. Warszawy 67.50.

AKCJE

Bank Polski 171.00—172.00
Siła i Światło 105.00
Węgiel 78.00—80.00—79.00
Lilpopp 36.50—
Starachowice 25.25—25.00

PODATKI POŚREDNIE.

Dotychczasowe obliczenia wykazują, że wpływ z państwowych podatków pośrednich osiągnięty w październiku r. b. sume 14.154.000 zł, podczas gdy w tymże miesiącu w roku zeszłym wpływ ten wyniósł 13.058.000 zł.

WPŁYWY Z MONOPOLI.

Według dotychczasowych danych wpływy z monopolii państwowych w październiku roku bież. wynoszą 80.448.000 zł, podczas gdy w tymże miesiącu roku zeszłego wynosiły one sumę 76.552.000 zł.

PRZEWÓZ TOWARÓW KOLEJAMI.

Średni dzienny ładunek towarów na kolejach w Polsce we wrześniu r. 1929 wynosił 19.544 wagonów, podczas gdy w tymże miesiącu 1928 r. wyrażał się cyfrą 15.354 wagonów.

♦♦♦♦♦
POMORSKIE
Zakłady Ceramiczne
Tow. Akc. w Grudziądzu
POLECA:
KARPIÓWKE
FALCÓWKE
HOLENDERKE
RZYMSKA
WIEŻOWA
DRENY
CEGLY
LICÓWKE
KOMINÓWKE
DETA
WIEKOWA TRWAŁOŚĆ WYROBÓW
PIĘKNO W ŚWIŁY KOLOR.
CENY ZREDUKOWANE.
♦♦♦♦♦

Pianina i fortepiany

pierwszorzędnych firm krajowych i zagranicznych na dogodnych warunkach poleca

SKŁAD PIANIN

H. FINSTER

Łódź, Zakątna 79

I piętro, front, telefon 58-69.

OBROTY DEWIZOWE.

Obroty na giełdzie dewiz są w dalszym ciągu stosunkowo znaczne. Całe zapotrzebowanie pokrywa prawie wyłącznie Bank Polski. W pierwszej dekadzie listopada zwiększył się zapas walut i dewiz Banku Polskiego o przeszło 2 milj. do 414 milj., a zapas kruszców o 63 tys. do 684.7 milj. zł. Obie te pozycje, stanowiące pokrycie obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań, wznosiły na 10 listopada łącznie 1.098.772.539 zł.

Natychmiast płatne zobowiązania zwiększyły się o 67926502 do 479.431.465, natomiast obieg biletów bankowych spadł o 81.761.680 do 1.310.415.600. Obie pozycje wyrażały się na 10 listopada kwotą 1.789.847.055 zł.

ZNIŻKA STOPY DYSKONTOWEJ.

Z dniem 14 listopada rb. obniżył Bank Polski stopę dyskontową z 9 na 8 i pół proc., a stopę lombardową z 10 na 9 i pół proc. Uchwała rady banku w sprawie obniżenia dyskonta pozostaje w związku z niższą stopą w całym szeregu banków emisyjnych, spowodowana bez-

pośrednio krachem na giełdzie nowojorskiej. Nie wydaje się, żeby obecny moment był odpowiedni do obniżenia stopy dyskontowej instytucji naczelnej, albowiem w ślad za nią będą musiały pójść również banki prywatne i w tym wypadku obniżyć nie tylko stawki dla kredytów, ale również oprocentowanie wkładów; może to mieć taki skutek, że stan lokat w bankach, który, wskutek ciężkiej sytuacji ekonomicznej uległ poważnemu spadkowi, po redukcji oprocentowania jeszcze bardziej się obniży.

NA RYNKU PIENIĘŻNYM.

Pozatem na rynku pieniężnym panuje wielka rozpiętość cen między dyskontem prywatnym a dyskontem bankowym, nie mówiąc już o dyskoncie Banku Polskiego; jak wiadomo bowiem, żądają na rynku prywatnym za dyskonto najlepszego materiału wekslowego do 19 proc., materiał drugorzędny przyjmują na 24 do 30 proc. rocznie, a trzeciorzędny nawet do 3 i pół proc. miesięcznie.

Dolary i dewizy New-York notują oficjalnie 8.89 i 3/4. Prywatnie płaca za dolary 8.90 i pół — 8.90 1/4, za ruble złote 4.65, za czerwonce sowietkie 1.59 dol. Dewizy europejskie wykazały ostatnio dość duże wzmocnienie. Notowano za 100

Zurych 172.90, Paryż 35.13, Wiedeń 125.37, Londyn za 1 £. — 43.51, Gdańsk 173.90, Berlin 213.30.

WAŻNIEJSZE WYDARZENIA.

Z ważniejszych wydarzeń na rynkach światowych wymienić należy obniżenie stopy dyskontowej Belgijskiego Banku Narodowego z 5 na 4 i pół proc., oraz Nowojorskiego Federal Reserve Banku z 5 na 4 i pół proc. W związku z tą ostatnią obniżką, kursy akcji na giełdach amerykańskich osiągnęły dość znaczną wyżkę. Dnia 14 bm. ogłoszono statut Banku Reparatywnego, obejmujący 60 artykułów, które głoszą między innymi, że zadaniem banku jest ułatwienie międzynarodowych operacji finansowych w porozumieniu z centralnymi bankami emisyjnymi.

Kapitał banku wynosi 500 milionów franków szwajcarskich w złocie.

ZŁOTA WALUTA W CZECHOSŁOWACJI.

W związku z wprowadzeniem waluty złotej w Czechosłowacji uchwalono, że Czeski Bank Narodowy posiadać powinien odpowiednie pokrycie złota, które musi wynosić do końca rb. co najmniej 25 proc., do 31 grudnia 1930 r. — 30 proc., a do 1 stycznia 1932 r. minimalnie

35 proc. całkowitego obiegu banknotów. Pokrycie złotem tworzyć winien co najmniej w polowie kruszec, podczas gdy reszta może składać się także z walut wysokocennych. Kapitał akcyjny banku, wynoszący dotychczas 12 milj. dolarów złotych (120.000 akcji po 100 dol.) zamienia się na 405 milj. koron złotych, licząc jednego dolara 33.75. Jednocześnie postanowiono, że Bank Narodowy upoważniony jest do ewentualnego podniesienia kapitału akcyjnego do 607.500.000 koron.

TENDENCJA DLA AKCJI.

Na rynku akcyjnym panowała w tyg. ub. tendencja niejednorodna. W pierwszych dniach nastąpiło bowiem, wskutek silnej realizacji zysków przez kulise, ogólne osłabienie, które jednakże w środku tygodnia pod wpływem zakupów, ustąpiło znowu pewnej wyżce. W końcu tygodnia kursy niektórych papierów ponownie się obniżyły, niektóre zaś akcje utrzymały się na mocnym poziomie. Akcje bankowe miały na ogół usposobienie mocne. Mówią również na giełdzie o mającej nastąpić fuzji Banku Małopolskiego z Akcją Bankiem Hipotecznym i o zamierzonym podwyższeniu kapitału zakładowego Polskiego Banku Przemysłowego z 6 na 20 milj. złotych.

Przeszło 600 milj. zł. obcych kapitałów znajduje się w bankach polskich

Według obliczeń kół fachowych, lokaty kapitałów zagranicznych w bankach polskich wynoszą z górą 600 milj. zł. Są to przeważnie kapitały obrotowe. Pierwsze miejsce w lokowaniu kapitałów w bankach polskich zajmuje Anglia. Ogółem ulokowali Anglicy w naszych bankach około 150 milj. zł. Lokaty niemieckie wynoszą około 100 milj. zł., tyleż Austriacy

kapitały belgijskie w wysokości 40 milj. zł. noszą charakter inwestycyjny. Banki gdańskie mają w Polsce w instytucjach bankowych, z którymi pracują, około 35 milj. zł., szwajcarskie — 35 milj. zł., amerykańskie — 50 milj. zł. W związku z sytuacją finansową w Ameryce zaznaczył się odpływ około 10 milj. zł. do Ameryki.

Holandja i Francja mają w Polsce po 30 milj. zł., natomiast

zupełnie nieznaczne są u nas kapitały czeskie i włoskie.

Należy stwierdzić, że w ostatnich czasach sytuacja na rynku finansowym jest normalna, rynek pieniężny, jeśli chodzi o wkłady zagraniczne w bankach polskich, nie skurczył się, a stosunki banków polskich z zagranicą oparte są na wypróbowanej znajomości stosunków i wspólności interesów.

Bilans Banku Polskiego

Bilans Banku Polskiego za pierwszą dekadę listopada rb., wykazuje zapas złota 682 milj. 394 tys. zł. tj. o 46 tys. zł. więcej, niż w poprzedniej dekadzie.

Pieniądze i należności zagraniczne zaliczone do pokrycia wzrosły o 2 milj. 58 tys. zł. do sumy 414 milj. 80 tys., natomiast niezaliczone do pokrycia zmniejszyły się o 4 milj. 548 tys. zł. do sumy 95 milj. 730 tys. zł. Portfel wekslowy spadł o 8 milj. 408 tys. zł. i wynosi 736 milj. 582 tys. zł. Pożyczki zastawowe powiększyły się o 1 milj. 85 tys. zł. do sumy 76 milj. 16 tys. zł. Inne aktywa zmniejszyły się o 3 milj. 865 tys. zł. do sumy 134 milj. 598 tys. zł.

Pozycja natychmiast płatnych zobowiązań wzrosła o 67 milj. 926 tys. zł. (479 milj. 431 tys. zł.) Obieg biletów bankowych (1.310 milj. 415 tys. zł.) spadł o 81 milj. 761 tys. zł. Stosunek procentowy pokrycia o-

biegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań banku wyłącznie złotem wynosi 38.13 proc. (8.13 proc. ponad pokrycie statutowe), pokrycie kruszców -

Eksport w październiku nieco się obniżył

Według tymczasowych obliczeń „Głównego urzędu statystycznego” wywóz w handlu zagranicznym Polski w październiku przedstawiał się, jak następuje:

Wywieziono 1.891.547 ton towarów. Wartość wywozu wyniosła 254.427 tys. zł.

W porównaniu do września nastąpiło zmniejszenie w wadze o 104.798 ton, i w wartości o 2.604 tys. zł. tj. o 1 proc.

Z ważniejszych zmian zaznaczyć należy wzrost wywozu

walutowe 61.39 proc. (21.39 proc. ponad pokrycie statutowe), wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 52.07 proc.

artykułów spożywczych (o 12,8 milj. zł.), przyczem najważniejszą pozycję stanowią jęczmień (514,2 milj. zł.), strączkowe (o 5,6 milj. zł.) oraz cukier (o 4,6 milj. zł.) Zmniejszył się natomiast wywóz trzody chlewnej (o 4,7 milj. zł.) drzewa (o 3,2 milj. zł.), węgla (o 2,3 milj. zł.), oraz metali, a w szczególności cynku (o 5,0 milj. zł.)

Szczegółowy komunikat o bilansie handlowym za październik rb. ma być podany przez Główny urząd statystyczny w najbliższych dniach.

Nasz majątek narodowy jest mały Stoimy na 17-em miejscu

Podług zestawienia dr. B. Derki, Polski majątek narodowy wynosi obecnie 143 miljary zł., po potrąceniu długów zagranicznych przeszło 137 miliardów. Większą część majątku narodowego stanowi rolnictwo, gdyż około 70 miliardów, czyli 46,9 proc., a przemysł daje 43 miljardów, czyli 30,2 proc. ogółu majątku. Ponieważ liczba mieszkańców w Polsce wynosi 30 milionów, wypadnie na jednego mieszkańca 4.615 zł. majątku 517 dol. Na 17 państw zajmuje Polska pod tym względem 14-e miejsce. Mniej niż w Polsce wypada tylko w Rumunii (500 dol.) w Japonii 402 dol. i w Rosji 361 dol. Niemiec jest 2 i pół razy bogatszy od Polaka, Anglik 5 razy a obywatel Stanów Zjednoczonych 6 razy.

Pozwolenia na przywóz towarów z zagranicy

W ostatnich czasach stwierdzono, iż wielu importerów nie stosuje się do klauzuli, wymienionej w zawiadomieniu o opłatach manipulacyjnych od pozwoleń na przywóz, a mianowicie do klauzuli: „Termin wniesienia opłat oraz nadesłania pokwitowania zastrzega się do d. 1. 1929 r. bez prawa prolongaty i pod rygorem anulowania niniejszego przydziału”

W związku z tem stowarzyszenie kupców polskich zawiadania, iż min. przemysłu i handlu postanowiło bezwzględnie anulować przydziały, gdy pokwitowania nie nadejdą w terminie. Miarodajną jest w danym przypadku data nadesłania pokwitowania, a nie wpłacenie należności do PKO.

Lord Burghley nadal startuje

Prasa sportowa całej Europy doniosła o wycofaniu się z czynnego życia sportowego lorda Burghleya, mistrza Anglii i Olimpiady Amsterdamskiej w biegach przez płotki (400 m.). Obecnie Burghley dementuje wiadomość o swym zejściu z bieżni i oświadcza, że w najbliższych mistrzostwach lekkoatletycznych Anglii będzie brał udział.

Zaszczytne odznaczenie PZN

Ski Club of Great Britain będący od r. 1925 oficjalnym państwowym związkiem narciarskim nadesłał na ręce prezesa P. Z. N. następujące pismo:

Szanowny Panie. W dowód naszego uznania z powodu gościnnego przyjęcia brytyjskiej drużyny w Zakopanem przez polski Związek narciarski, jak również koleżeńskie wsparcia wyrażonego przez przedstawicieli P. Z. N-u w St. Moritz, co do brytyjskich propozycji w sprawie biegu zjazdowego, zarząd klubu narciarskiego Wielkiej Brytanii jednogłośnie uchwalił zwrócić się do Sz. Pana z prośbą o zaszczytne odznaczenie naszego klubu przez przyjęcie honorowego członkostwa.

Oto jeszcze jeden z wielu sukcesów naszego narciarstwa na terenie międzynarodowym.

Podróżomanja sportowców

Sportowcy ogromnie lubią podróżować nie uważają często na niewygodę wagonu kolejowego III-ciej klasy.

Tak skromnie podróżowała piłkarska drużyna Finlandji, rozgrywająca w ubiegłym miesiącu kilka meczów w Niemczech i Danji.

Stwierdzonym jednak jest, że najbardziej namiętnymi zwolennikami podróżowania są sędziowie sportowi.

Prawdziwym rekordzistą wśród arbitrow i niedościgłym wzorem jest p. Codwane, dziennikarz sportowy z amerykańskiej gazety „Journal Post”.

Codwane jest najpopularniejszym sędzią piłkarskim w Ameryce i w ubiegłym sezonie przebył w wagonie kolejowym 20140 kilometrów (przeszło połowa obwodu kuli ziemskiej), aby prowadzić zawody sportowe.

Ciekawem jest, że Codwane tę drogę przebył tylko dla 18 meczów.

ADRES

na kupno prawdziwie dobrych i po cenach przystępnych jakościowych fortepianów i pianin brzmi:

Karol Koischwitz

Skład fortepianów i pianin Łódź, Piotrkowska № 67.

Telefon 154-78 i 224-72.

Tam znajdziesz, czego szukasz.

LITWINI

PRZEŚLADUJĄ SPORT POLSKI

Na całym świecie jest przyjętem, że w stosunkach sportowych panuje jak, najdalej posunięta kurtuazja i rycerskość. To też i w zawodach sportowych polsko-niemieckich panowały zupełnie poprawne stosunki między reprezentantami obu narodowości, mimo konfliktów dyplomatycznych.

Ale dla rządzącej natomiast na Litwie kasty, sport, to jeszcze dziedzina, wyładowania niczem nieokiełzanej nacjonalistycznej furji.

W Wilkomierzu podczas zawo-

dów w piłkę nożną między polskim klubem sportowym „Sparta”, a zaproszona z Kowna drużyną K S K, nagle na boisku zjawił się por, Bikinas z żołnierzami i zażądał najpierw litewskiej chorągwi narodowej potem rozkazał żołnierzom zerwać chorągiewki klubowe, jako rzekomo państwowo-polskie (!) i natychmiast spalić (!)

Zaznaczyć trzeba, że chorągiewki nie były o barwach polskich, lecz klubu „Sparta”, t.zn. żółto-malinowe.

Od tego czasu polakom nie

pozwala się na urządzenie żadnych zawodów, a oprócz tego przewodniczący klubu i jego zastępca zostali przez komendańta policji ukarani grzywną w wysokości 300 i 200 litów (!). Ukaranie pozatem prezesa i sekretarza klubu sportowego „Sparta” „za używanie polskich narodowych chorągiewek”, jak głosi oficjalny wyrok, stwierdza aż nadto wyraźnie niepraktykowane na świecie zabronienie na Litwie używania barw swego narodu w zawodach sporto-

NIENAWIŚĆ RASOWA

W SPORCIE

W Stanach Zjednoczonych biali nienawidzą Murzynów. W Anglii dzieje się do pewnego stopnia podobnie. Oczywiście jest tu mniej czarnych, a więc i nienawiść jest mniejszą. Przed wielu laty londyński National Boxing Club wydalili ze swego grona wszystkich Murzynów. Prawda, że dziś w niektórych stowarzyszeniach angielskich są nieliczni zresztą, Murzyni, jednak t. zw. „colour line” nadal istnieje.

Oczywiście przy lada okazji czarni nie pozostają dłużnymi białym i akcentują swą nienawiść.

Al Brown, amerykański Murzyn i dawny mistrz bokserski świata w wadze koguciej nie chciał walczyć z mistrzem Anglii Teddy. Baldockiem, który przybył specjalnie do Ameryki, aby zmierzyć się z Brownem. Anglik poniósł oczywiście naprawdę olbrzymie koszty po dróży, utrzymania i przygotowań do meczu. Z Brownem meczu nie rozegrał, gdyż ten orzekł, iż woli walczyć w Anglii, lecz obawia się tam jechać ze względu na wrogie usposobienie Anglików względem czarnych.

Mniej więcej w tym samym

czasie Dempsey nie chciał walczyć z murzynem Willsem, który był w tak wpaniałej formie, że mógł być pogromcą „Tiger Jacka”.

Ostatecznie Wills nie doczekał się nigdy meczu z Dempseyem.

Daleko demokratyczniejsze stosunki panują w sporcie amatorskim, gdzie czarni zawodnicy, oczywiście jeśli są doskonałi, należą niejednokrotnie do reprezentacyjnych drużyn, Ameryki, Francji i Anglii (Cator, Theard, Hubbard, Tolan, London i inni.)

Nowy sposób sędziowania w zawodach bokserskich

W Ameryce zastosowano po raz pierwszy nowy sposób prowadzenia meczu bokserskiego tylko przez jednego sędziego (w ringu) zamiast przez trzech (1 w ringu, i 2 punktowi.)

Próba tego systemu odbyła się podczas walki o mistrzostwo świata w wadze średniej między Mickey Walkerem i Ace Hundkinve.

Mecz prowadził Jack Kennedy, który po każdej skończonej rundzie wskazywał na zawodnika uzyskującego przewagę punktów.

Jeśli runda była nierozstrzygniętą sędzia podnosił obie ręce w górę.

W ten sposób publiczność była stale zorientowaną w stosunkowaniu się punktacji obu walczących.

A ostateczna decyzja sędziego była dla niej niespodzianką. Menager Walkera, który zresztą mecz wygrał, że system jednego sędziego jest istotnie lepszy od stosowanego powszechnie systemu 3-ch sędziów.

Publiczność, chociaż nie faworyzowała bynajmniej zwycięzcy, w zupełności była zadowolona z decyzji arbitra.

PRZYGOTOWANIA naszych szermierzy

W związku z mającymi odbyć się w najbliższym czasie zawodami międzynarodowymi w szermierce, Polski Związek Szermierczy wyznaczył już grupę treningową przewidzianą jako szkielet przyszłej naszej reprezentacji. W skład grupy treningowej wchodzi: szabla—Nycz Papee, Segola i Laskowski, szpada — Segola, Laskowski, Zabielski i Szempliński. Treningi zespołu reprezentacyjnego już się rozpoczęły. Pracują oni bardzo gorliwie w sali Okręg. Ośrodka Wych. Fizycznego w Warszawie pod kierownictwem feczmiistrza pana Szombathelego.

W grudniu r. b. szermierze

polscy wezmą udział w turnieju międzynarodowym w Offenbachu.

Mecz z Rumunją, który jak wiadomo miał się odbyć w b. m., został narazie odłożony z

powodu braku odpowiedzi od Związku Rumuńskiego. Jest natomiast projektowany mecz z Czechosłowacją w styczniu 1930 roku w Warszawie.

Międzynarodowa Federacja Automobilowa

Zarząd Międzynarodowej Federacji Klubów Automobilowych został obrany na dorocznym zjeździe w Paryżu w składzie następującym: prezes de Knyff (Francja), wiceprezes Florio (Włochy). Wśród delegatów poszczególnych państw znajduje

się również delegat Polski p. Regulski, prezes komisji sportowej Automobilklubu Polski.

Międzynarodowy sąd rozjemczy dla spraw automobilowych posiada również w swym składzie Polaka p. Raczyńskiego, prezesa Automobilklubu Polski.

Ujpesti wygrywa puchar środkowej Europy

W ubiegłą niedzielę zostały ukończone rozgrywki drużyn za wodowych o puchar środkowo-europejski. Trzy państwa a mianowicie Austria, Czechosłowacja i Węgry po przeprowadzeniu u siebie zawodów eliminacyjnych do pucharu wystawiły po dwie drużyny.

Austrję reprezentowały Rapid i Austria, Czechosłowację Sparta i Slavia, Hungaria i Ujpesti. W pierwszych spotkaniach odpadła Austria, Hungaria i Sparta, do finałów doszły następane drużyny.

W niedzielę odbyły się w Pradze decydujące zawody finałowe pomiędzy Ujpesti i Slavią. Wynik meczu osiągnięto remisowy 2:2 (0:1).

Wobec lepszego stosunku bramek drużyna węgierska zdobyła mistrzostwo i puchar Europy środkowej, na drugim miejscu znalazła się Slavia, trzecie miejsce zajęła drużyna austriacka Rapid.

AKTUALJA SPORTOWE

Zwycięzcy w berlińskiej szesciodniówce, znani z toru Helenowskiego Dorn i Maczyński wygrali trzygodzinny wyścig kolarski w Kolonii, bijąc Belgów Goosensa i Deneefa oraz Włochów Tonani i Dinale.

W przeciągu 3-ch godzin Dorn i Maczyński przebyli 125 klm. 300 m.

Mistrzyni świata w jeździe sztucznej na lodzie Sonia Henne ma popisywać się w New-Yorku w Madrsen Square Garden.

Impreza miała być nazwaną „Noc w St. Moritz”.

Norwegowie zaprotestowali przeciwko temu, twierdząc, że zawodniczka norweska nie może robić propagandy Szwajcarji.

Wobec tego organizatorowie zmienili nazwę zapowiadzianej imprezy na „Noc w kraju zory polarnej”.

W turnieju tenisowym trzech miast Berlina, Paryża i Düsseldorfu Niemiec Prenn pokonał Boussusa 4:6, 8:6, 6:1 a Burele! Zandera 6:2, 6:4.

Najlepszy sprinter w tegorocznych zawodach lekkoatletycznych Tolan (U. S. A.) został zdyskwalifikowany przez Związek amerykański za przekroczenie przepisów o amatorstwie podczas turnee sportowego po Europie.

SUKNA Leonhardta

Wielki wybór. — Ceny umiarkowane
G. E. RESTEL, PIOTRKOWSKA № 84
— Telefon 21-67 —

ZA GROSZE
w stosunku do cen miejscowych)
REPERACJE I PRZERÓBKI
Radio aparatów
na wszelkie typy.
Reparacje akumulatorów
SAMOCHEMOWYCH
„VALVO“
Cegielniana 61. .

Zycie płciowe!
Wobec braku gotówki — wielkiego zapasu książek, damy 10 cennych, pożytecznych książek tylko za 5 zł. 1) Dr. Jozan: „Zycie płciowe kobiet”. Poradnik lekarski. 2) Dr. Werner: „Lekarz domowy — ma sąż”. Leczenie wszelkich chorób. 3) Dr. Misiewicz: „Samogwałt mężczyzn — kobiet”. 4) Dr. Weininger: „Tajemnice kobiet i mężczyzn”. Dr. Korabiewicz: „Choroby weneryczne”. — Dodajemy 5 innych, pożytecznych książek, razem 10 książek tylko za 5 zł. — Wysyłamy za gotówkę lub zaliczką pocztową, na wydatki zaliczyć zł. 1.50 — (można znaczki pocztowe). Ogłoszenie zaliczyć. Warszawa, Redakcja „Świt” Nowowiejska 32-6.

KLINIKA
położniczo - chirurgiczna
„SANATO”
Łódź, Ogrodowa Nr. 10
Telefon Nr. 13-57.

Ordynatorzy:
Dr. med. Eigerowa Szarlota
Dr. med. Reitler Kurjańska
Dr. med. Michał Kantor
Dr. med. Juljusz Baum
Dr. med. Wolf Eychner.
I I I KLASA.

Bezpłatnie!
Redaktor Szyller-Szkolnik, (autor prac naukowych), określa charakter i przeznaczenie bezinteresownie. Napisz imię, nazwisko, — miesiąc urodzenia, otrzymasz analizę darmo. Poznasz kim jesteś, kim być możesz. Warszawa, Psychografolog Szyller-Szkolnik, Nowowiejska 32, m. 6. Znaczkami pocztowymi 75 gr. na przesyłkę zaliczyć. **Przyjęcia osobiste płatne godz. 11-7 wiecz.**

SKŁAD FUTER
J. SZWARCMA
NARUTOWICZA 42 (sklep front.)
TELEF. 166-31
poleca gotowe futra damskie i męskie oraz skóry pojedyncze wszelkiego rodzaju, po cenach przystępnych, na dogodnych warunkach.
Zakład kuśnierski na miejscu. Obejrzenie nie obowiązuje do kupna.
P. P. krawcom udzielam rabatu.

Dr. med.
E. GUTMAN
choroby dzieci
przeprowadził się
na ul. Piotrkowską 11.
(Zawadzka 1). Tel. 173-00
przyjmuje od 4-5.

Koncesjonowane Przedsiębiorstwo
**Kanalizacyjno-
Wodociągowe**
J. JARCHOWSKI i S^{KA}
Łódź, ul. Piotrkowska 81
TELEFON 20.8-32.
Przyłączenia kanalizacyjne do sieci miejskiej, Plany, Kosztorysy i porady fachowe.

LECNICA do odstąpienia
kompletnie urządzona w śródmieściu,
Oferty sub. „Lecznica”, składać do admin. nin. pisma.

Powszechnie renomowany damski zakład krawiecki
J. MOŚKOWICZ
Zawadzka 22. Tel. 37-30.
Najnowsze francuskie modele jesienne i zimowe palt — i kostjumów oraz specjalne futrzane już nadeszły. —
Co 2 tygodnie — świeże modele.

CHOROZY NA PŁUCA
Tysiące już wyleczonych
Zażądajcie natychmiast książki omawiającej moją **Nową sztukę odżywiania** która już wielu uratowała. Może być stosowana przy zwykłym trybie życia i przyczynia się do szybkiego zwalczania choroby, nocne poty i kasa szel znikają, waga ciała zwiększa się i stopniowy proces wyleczenia ulecczą chorobę.
Powagi!
na polu wiedzy lekarskiej potwierdzają skuteczność mojej metody i chętnie ją stosują. Im wcześniej rozpoczyna się stosowanie mojego sposobu odżywiania, tem wyniki są lepsze.
Zupełnie darmo
otrzymacie moja książkę, w której zawarte są wiadomości naukowe ponieważ mój nakładem wysyła gratis tylko **10,000 egzemplarzy** przeto napiszcie natychmiast, abyscie się stali również szczęśliwymi odbiorcami
GEORG FULGNER
Berlin-Neukölln Ringbahnstr. 24. Odział 641.

GUSTAW KEILICH
Browar i Fabr. Octu
Łódź-Orla 25
z dn. 1-go listopada 1929 r.
Tel. Nr. 100-25.

Ogłoszenia Drobne
CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ?
Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne profesora Sekulowicza, Warszawa, Żórawia 42 M. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiej i francuskiej, niemieckiej, pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów.
1094-31

W CIĄGU
miesiąca i pod gwarancją wykluczając absolutnie wszelkie ryzyko, wyucza praktycznie na samodzielnego buchaltera-bilansistę, rzeczozn., z wyższym wykształceniem i kontrol. syndyk. przemysł. Kończącym świadectwa. Bliższych informacji: 7-9 w. Piotrkowska 183, I. p. 1368

POTRZEBNA
inteligentna towarzyszką do starszej osoby od zaraz. Konstanyńska 75 II piętro; front, m. 9. Zastać od godz. 11-1 pp. 1534

POWAŻNA
instytucja społeczna poszukuje 4 panów i pań dobrej prezencji. Oferty do „Głosu Polskiego” pod „Przyśrołość” 1500

ENGLISHMAN
gives english lessons and conversation urite sub. „Englishman”. 1535

TYSIĄCE
chorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność, brak apetytu, ogólne osłabienie, et cetera, odzyskało zdrowie, używając zioła sławnego na cały świat Dr. Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego; Żądajcie bezpłatnej broszury Pouczającej. Adres: Liszki—Apteka. 1399-21

ZGINĘŁA
książeczka Kasy Chorych Nr. 579-404 na imię i nazwisko Cz. Strapagel.

Łódzki Bank Depozytowy
Sp. Akc.
Przyjmuje wkłady
OPROCENTOWANE
na książeczki wkładowe w złotych i obcych walutach
począwszy od 10 zł.
Wyplata następuje za okazaniem książeczki wkładowej.
Łódź
Piotrkowska 5.

W. Manda
ŁÓDZ, PIOTRKOWSKA 127
WIELKI WYBÓR
NAJPRZEDNIEJSZE GATUNKI
UMIARKOWANE CENY
NAJNOWSZE FASYNY
STARANNA
OBSŁUGA
OBUIE **SNIEGOWCE**

Szkoła tańców
Henryka Henrykowskiego
(Wschodnia 57)
Lekcje prywatne Gdańska 9, tel. 166-93.
Wycza najnowsze szlagiery sezonu jak: Six-Eight, Fox-Anglais, Blues, Valse-Anglais, Tango-Salee i innych, w grupach i pojedynczo w asystencji wybitnego mistrza z zagranicy p. Carlo Novarro.

PIECE
żelazne szamotowe
wykładane cegłą ogniotrwałą, niezwykle ekonomiczne w użyciu, dające maksimum ciepła przy minimalnem zużyciu opału
poleca po cenach konkurencyjnych
Sprzedaż Artykułów Żelaznych
N. BIAŁEK, Łódź
Piotrkowska 39. Tel. 185-91
II-le podwórze.

TANCÓW NOWOCZESNYCH
wycza bez względu na zdolności, prywatne
Zygmunt Henrykowski
Cegielniana 43, pryw. 57, tel. 168-43
Nauka w kompletach i pojedynczo

Prenumerata miesięczna „Głosu Polskiego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5.60, za odnośnienie — 40 groszy; z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.50; zagranicą — zł. 10.—

Redakcja i administracja Piotrkowska 106. Telefon centralny 199. Redakcja nocna i drukarnia Piotrkowska 86 telef. 799. Redakcja otwarta dzień i noc bez przerwy. Administracja od 8 do 20. Redaktor przyjmuje od 17-18.

Ogłoszenia. Jednoszpaltowy milimetr wysokości w tekście (strona 5 szpalt) 40 groszy, przed tekstem 50 groszy, zaręczynowe i zaślubinowe ryczałtem 10 złotych, Nekrologi po gr. 30 za 1 szpalt. wiersz milim. (strona 5 szpalt). Ogłoszenia z wyrazem po tekście (strona 10 szpalt) za wiersz milimetr. 10 groszy. Drobne — 12 groszy z wyrazem (najmniejsze 1 zł. 50 gr.) poszukiwanie pracy 10 gr. za wyraz. Zamiejscowe droższe o 50 proc., zagraniczne o 100 proc. Stałe ogłoszenia kin, teatrów, i lekarzy podług umowy.

KONTO CZEKOWE w P.K.O. Nr. 61-119.